

Utbildningsinspektion i Luossavaara skola Grundskola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Luossavaara skola	Antal barn/elever
Grundskola	226
Förskoleklass	20
Skolbarnsomsorg	56

Utbildningen vid Luossavaara skola omfattar förskoleklass till och med årskurs 9 samt skolbarnsomsorg. Eleverna har möjlighet till skolbarnsomsorg till och med årskurs 3. Till rektorsområdet hör förskolorna Bullerbyn, Gruvarbetaren och Lokeldaren. Rektorsområdet omfattar 70 anställda.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i fyra arbetslag bestående av årskurserna F-2, 3-6, 7-9 och övningslärarna som bildar ett arbetslag. Varje arbetslag har en samordnare. Inom årskurserna 3-6 samarbetar personalen främst i grupperingarna 3-4 och 5-6. Rektorn har arbetat på skolan i två år.

Skolan är belägen i Luossavaara som ligger tre km från centrala Kiruna. I Luossavaaraområdet finns både hyreshus och villor samt närhet till ett fritidsområde med bland annat en slalombacke. De flesta eleverna bor i området. Det är bara ett tiotal elever som har skolskjuts.

Luossavaara skola består av en huvudbyggnad i ett plan och tre paviljonger samt en idrottshall. Huvudbyggnaden, som byggdes 1974, inrymmer årskurserna 5-9, bibliotek och mediatek, slöjdsalar samt skolrestaurang. Årskurserna 5-6 är placerade i den ena delen av huvudbyggnaden och 7-9 i den andra delen. Förskoleklass och skolbarnsomsorg samt sal i hemkunskap är lokaliserade i en paviljong. Årskurserna 1 och 2 samt musiksalar och salar för de naturorienterande ämnena finns i en annan paviljong. Bildsal och årskurserna 3-4 är belägna i en tredje paviljong.

Eleverna i huvudbyggnaden respektive paviljongerna har sina olika ytor av skolgården att disponera. Lek och gungställningar finns för de yngsta eleverna och för de äldre finns en stor asfalterad plan. De äldre eleverna har tillgång till en elevcafé/eteria med utrymme för biljard. Inom skolområdet finns också en idrottshall.

Genomförandet av inspektionen i Luossavaara skola

Skolverket sände den 30 april 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Luossavaara förskola och skola har bestått av undervisningsrådet Veronica Bonivart och experten Solweig Bäckman. Besök i Luossavaara skola inleddes den 14 september och avslutades den 16 september 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildnings-

inspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Luossavaara skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Luossavaara skola genomfördes formella intervjuer med rektorn, elevvårdsteamet, personal i förskoleklass, årskurs 6 och 9 samt med personal i skolbarnomsorgen. Gruppintervjuer genomfördes med elever i årskurs 6 och 9 samt med en grupp föräldrar i skol- och förskoleverksamheterna. Lektioner i förskoleklass, årskurs 2, 6 och 9 besöktes. Under besöken fördes också samtal med elever, lärare och måltidspersonal.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Den samlade bilden från inspektionen av Luossavaara skola är en trygg skola med god stämning mellan elever och personal. Samtliga personer som inspektörerna intervjuat uppger att alla känner alla på skolan och att bråk mellan elever sällan förekommer. Eleverna känner sig trygga vilket också bekräftas av personalen och av inspektörernas observationer.

Skolans arbete med värdegrundsfrågor bland de yngre eleverna visar att eleverna lyssnar på varandra och visar förståelse för sin egen roll i olika situationer. I dessa elevgrupper upplever personalen ett lugnare klimat och en del elever tar själva initiativ till konfliktlösning. Vid inspektionen framkommer dock att det förekommer några få fall av kränkande behandling på skolan. I händelse av kränkande behandling har skolan ett mobbningsteam som agerar omedelbart och sätter in åtgärder. Detta bekräftas av de intervjuade föräldrarna som anser att skolan utgör en trygg miljö för deras barn.

Vid inspektionen framkommer en medvetenhet vad gäller skolans arbete med elevers ansvar och inflytande. Eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i plane-

ringsarbetet och att påverka sin arbetssituation i varierande grad. De yngre eleverna tränas i att göra val av olika slag som påverkar deras situation. Eleverna i årskurs 6 kan bestämma vad de vill arbeta med och den mängd arbetsuppgifter som de kan utföra. Personal bland de äldre eleverna uppger att eleverna behöver tränas mer i att utvärdera kvalitet än kvantitet. Inspektionen visar att eleverna generellt sett tar ansvar för sin utbildning.

I skolans kvalitetsredovisning anges att skolan har tydliga regler med konsekvensbeskrivning. Dessa regler är kända bland elever och föräldrar. Lokalmätsigt arbetar årskurserna till en del för sig och har också "egna" skolgårdsområden att vistas på. Vuxna finns alltid ute på rasterna bland de yngre eleverna. Vid inspektionen framkommer att skolans regler är väl kända hos elever, föräldrar och personal.

Miljön på skolan är fri från klotter eller annan skadegörelse och både elever och personal uppger att eleverna generellt sett tar ansvar för sin miljö. Vid inspektionen framkommer dock att de äldre elevernas lust att lära kan förbättras.

Skolans enkätundersökning visar att 75 procent av eleverna i årskurserna 7-9 anser att klassråd och elevråd fungerar bra och att de själva tar bra ansvar. 60 procent av eleverna uppger att det som behandlas i klassrådet upplevs som viktigt och samma andel elever uppger sig ha en känsla av att kunna påverka saker som rör hela skolan. Vid inspektionstillfället framkommer dock att de äldre eleverna inte tycker att det är särskilt viktigt att ha inflytande och bestämma.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Luossavaara skola når goda resultat i arbetet med normer och värden.

Inspektörerna bedömer dock att skolan bör stärka elevernas uppfattning om vikten av att kunna påverka och bestämma. Vidare kan skolan förbättra resultatet avseende de äldre elevernas lust att lära.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Vid Luossavaara skola uppges att bearbetningar av de nationella kursplanerna är under utarbetande och att skolan för närvarande arbetar efter bearbetningar av de nationella kursplanerna som är utarbetade vid en annan skola.

Vid Luossavaara skola genomförs diagnoser i läsning och matematik i årskurserna 3-9. Diagnosen i läsning visar på bättre uppnådd läsförmåga medan läsförståelsen är svag. För eleverna i årskurserna 5-6 uppges i skolans kvalitetsredovisning att avläsning och förmåga att tillgodogöra sig faktatexter behöver

utvecklas. För de äldre eleverna har arbete med handlingsplaner i ämnen påbörjats och resultatet visar att dessa ej fullföljts.

Luossavaara skola har genomfört de nationella ämnesproven i årskurs 5. För år 2004 utgör andelen elever som nått målen i svenska 76 procent, i matematik 64 procent och i engelska har 60 procent nått målen. Några resultat avseende måluppfyllelse i andra ämnen än svenska, matematik och engelska i årskurs 5 framkommer inte vid inspektionen. En sådan dokumentation efterfrågas inte av skolledningen eller av kommunen.

Resultaten avseende nationella ämnesproven i årskurs 9 år 2004 visar att 76 procent av eleverna har nått målen i svenska och engelska samt 71 procent har nått målen i matematik.

Andelen elever vid Luossavaara skola som har nått målen i alla ämnen i årskurs 9 under år 2003 var 72,7 procent (riksgenomsnittet var 74,8). Andelen behöriga elever till gymnasiet under 2003 var 77,3 procent (riksgenomsnittet var 89,9). Det genomsnittliga meritvärdet var 206,4 (riksgenomsnittet var 205,4) för Luossavaara skola.

Det genomsnittliga meritvärdet för Luossavaara skola har under åren 2001-2003 legat över det genomsnittliga meritvärdet för riket. Däremot har skolan under samma period, med undantag av år 2001, en lägre fördelning än riket avseende andel elever behöriga till gymnasieskolans nationella program.

Det finns tydliga skillnader i resultat mellan pojkar och flickor. Flickorna har genomgående bättre resultat avseende meritvärde (232,5 jämfört med 176,1 år 2003) och behörighet till gymnasiet. Flickorna når även målen i alla ämnen i årskurs 9 i större utsträckning än pojkarna. Det är drygt fyra femtedelar av flickorna och två tredjedelar av pojkarna som är behöriga till gymnasiet samt når målen i alla ämnen i årskurs 9 under 2003.

Vid inspektionen framkommer att eleverna anser att de lär sig mycket i skolan men att de inte känner till vad de ska kunna inom de olika ämnena. De äldre eleverna anser även att betygssättningen inte alltid är rättvis.

I Luossavaara rektorsområde pågår ett utvecklingsarbete i ämnet matematik från förskolan till och med årskurs 9. Enligt skolans kvalitetsredovisning har tester utförts bland de yngre eleverna och intentionen är att kontinuerligt följa upp dessa. I skolans kvalitetsredovisning anges exempelvis att de yngre eleverna använder sig av sina matematiska kunskaper i de aktiviteter de gör. Vidare bedöms att de yngre eleverna har fått en ökad förståelse för längd- och volymbegreppen samt att de äldre eleverna allmänt har visat en bättre förståelse för ämnet matematik.

Vid inspektionstillfället visas exempel på att eleverna utifrån ålder och mognad har insikt i sitt eget sätt att lära samt att eleverna kan arbeta både självständigt och i grupp.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Luossavaara skola når godtagbara resultat avseende elevernas kunskapsutveckling.

Inspektörerna bedömer emellertid att skolan behöver förbättra kunskapsresultaten ytterligare, framförallt pojkarnas resultat.

Vidare bör skolan tydliggöra sina rutiner för att följa upp, analysera och återkoppla elevernas kunskapsresultat i alla ämnen.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Luossavaara skola har arbetslagen utifrån skolplanens målområde ”Demokrati och inflytande” satt upp delmål avseende värdegrund samt elevers ansvar och inflytande. Arbetslagen har på olika sätt arbetat med sina olika delmål. I arbetet med värdegrunden i temaområdet ”Vett och etikett” har eleverna haft etiska samtal, dramaövningar, kompisamtal och tränat konfliktlösning. Arbetet genomförs ofta i åldersblandade grupper.

Skolans mobbningsteam träffas vid behov, dock minst två gånger per termin. Mobbningsteamet har fått utbildning av kommunens centrala stödteam. Skolan har en antimobbningsplan som beskriver förebyggande arbete, vem man vänder sig till och hur man agerar vid mobbning. Klasslärarna har ansvar för det förebyggande arbetet och mobbningsteamet agerar vid mobbning. Vid inspektionen framkommer att dokumentation av kränkande behandling inte förekommer och att antimobbningsplanen bara till viss del är känd bland elever och föräldrar.

Klassråd genomförs regelbundet och elevrådsmöten genomförs två till tre gånger per termin. En gång per månad deltar elevrådet vid arbetslagets möte. Vid det tillfället har frågor först behandlats i klassrådet som elevrådsrepresentanterna sedan förberett inför mötet med arbetslaget. De äldre eleverna har tillsammans med skolans fritidsledare ansvaret för elevcafeterian. Lärarna genomför föräldramöten och utvecklingssamtal en gång per termin i sina klasser. ”Luossarådet” har återkommande möten och representeras av föräldrar från förskoleklass till och med årskurs 9. I årskurserna 7-9 finns också elevskyddsombud.

De yngre eleverna bestämmer över sitt arbete under en dag eller en vecka. Eleverna i exempelvis årskurs 2 skriver själva en utvärdering av sitt arbete och läraren formulerar en. Föräldrarna blir delaktiga genom att utvärderingen av arbetet skickas hem. För eleverna i årskurs 6 ligger ämnena fast på schemat och de kan särskilt i matematik lägga upp sin individuella planering och arbetsgång.

De äldre eleverna är delaktiga i varje ämnes planering. Kursplanernas mål, elevernas önskemål samt lärarnas erfarenhet utgör styrning för vad innehållet under terminen blir. Samtliga ämnens planer sammanställs till en terminsplan för eleverna. Vid detaljplanering inför kommande arbetsvecka deltar eleverna i respektive klass enligt ett rullande schema. Vid inspektionen uppger eleverna och personalen att ett av målen med en terminsplan är att uppnå en jämn arbetsbelastning för eleverna. De äldre eleverna tränas i att ta ansvar för sina redovisningar i olika ämnen genom ett schema med tillfällen för redovisning.

Skolsköterskan arbetar 50 procent vid Luossavaara skola och hon ingår i skolans miniteam. Skolans hälsofrämjande arbete bedrivs i huvudsak för de yngre eleverna i form av dagliga promenader. Inom skolbarnsomsorgen genomförs utflykter varje vecka samt daglig utevistelse. För de äldre eleverna sker hälsofrämjande arbete återkommande och ibland i form av teman avseende exempelvis drogförebyggande arbete samt hjärt- och lungräddning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet med arbetsmiljö och delaktighet inom Luossavaara skola i de flesta avseenden är av god kvalitet.

Inspektörerna bedömer dock att Luossavaara skola bör förbättra sitt handlingsprogram mot kränkande behandling så att det omfattar alla former av kränkande behandling.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Luossavaara skola är organiserad i arbetslagen F-2, 3-6, 7-9 samt övningslärarna. Förskoleklass, årskurs 1 och 2 arbetar både var för sig och gemensamt.

I arbetet med att förbättra de yngre elevernas läsförståelse används metoder som ”bokprat”, lässtunder i skolan och i hemmet. För de äldre eleverna som väljer ”svensk-engelska” i sitt språkval, och som når målen i dessa ämnen, inriktas nämnda språkval på fördjupningsuppgifter.

Målsättningen inom utvecklingsområdet kring matematik från förskolan till och med årskurs 9 är att det i varje teoretiskt moment skall finnas praktiska övningar för eleven. Personalen uppger att tester och analyser av elevernas kunskaper i matematik görs under arbetets gång. Praktiska övningar av olika slag, problemlösning enskilt och i grupp samt teman är några metoder i arbetet. Vid inspektionen framkommer att de äldre eleverna har startat med ett nytt läromedel som

ska underlätta individualiseringen i matematik och målsättningen är att alla elever i årskurs 9 når målen för godkänt.

I Luossavaara skola finns drygt två tjänster som specialpedagoger fördelat på en speciallärare med riktat ansvar mot årskurserna 1-4 och en i årskurserna 5-9 samt en mindre del lagd på en blivande specialpedagog med ansvar i förskoleklass och förskolorna. Specialpedagogerna arbetar både direkt med elever och med handledning av personal.

Målsättningen för arbetet med elever i behov av särskilt stöd är att identifiera stödbehov och sätta in stöd tidigt. Ett miniteam finns för skolan där rektor, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare samt speciallärare ingår. Miniteamet har regelbundna träffar för att följa elevers behov och för att ge stöd. Vid behov av extern hjälp anlitas kommunens centrala stödteam. Rektorn finns med vid elevvårdskonferenser.

Istället för åtgärdsprogram upprättas handlingsplaner för elever i behov av olika stödåtgärder. Handlingsplanernas struktur varierar beroende på vilken årskurs och klass eleven tillhör. Inspektionen visar att för de äldre eleverna omfattar handlingsplanerna vad eleven i ett ämne skall uppnå och vilka åtgärder som sätts in. Olika former av åtgärder dokumenteras på olika sätt beroende på vem som håller i handlingsplanen. Vid inspektionen framkommer oklarheter om vem som ansvarar för handlingsplanerna och att uppföljning av dessa generellt inte genomförs.

Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin med alla elever och föräldrar. Samtalets upplägg varierar beroende på vilken lärare som håller i utvecklingssamtalet. Även innehållet i den information som skolan ger elever och föräldrar inför utvecklingssamtalet varierar liksom den dokumentation som utgör underlag för bedömning av elevernas utveckling. Föräldrar till de äldre eleverna och eleverna själva uttalar önskemål om en tydligare fokusering på det som fungerar bra i elevens skolsituation. Inspektionen visar att utvecklingssamtalen generellt fungerar tillfredsställande och att samtalen ger information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling.

Luossavaara skola utgår från de nationella kursplanerna och har som stöd bearbetningar av de nationella kursplanerna vilka tagits fram på en annan skola i kommunen. Inspektionen visar att bedömningen av elevernas kunskapsutveckling sker på olika sätt och att dokumentationen också varierar beroende på lärare. Läs- och skrivutveckling för de yngsta eleverna tydliggörs på olika sätt för föräldrarna och diagnoser i svenska och matematik genomförs inför årskurs 7.

Vid inspektionen framkommer att lärarnas underlag för bedömning av de äldre elevernas kunskapsutveckling i de teoretiska ämnena domineras av skriftliga prov, grupprovet och elevarbeten. I de praktiska ämnena lägger lärarna tonvikten på elevernas aktiviteter och produkter. En viss sambedömning sker mellan lärarna inom skolan vid betygsättning. Skolan använder mål att uppnå som kriterier vid betygsättning för godkänd nivå i olika ämnen. Kommunen har utarbetat en struktur för individuella utvecklingsplaner. Vid inspektionstillfället var dessa under utveckling men inte påbörjade.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten vid Luossavaara skola är av godtagbar kvalitet.

Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra arbetet med åtgärdsprogram och säkerställa att åtgärdsprogram utarbetas för alla elever i behov av stödåtgärder samt att uppföljning av dessa genomförs. Vidare bör ansvarsfördelningen avseende utarbetandet av åtgärdsprogram tydliggöras. Åtgärdsprogrammen bör också benämnas åtgärdsprogram i enlighet med författningarnas terminologi.

Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sina rutiner avseende hur skolan följer elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen samt hur denna utveckling tydliggörs för elever och föräldrar.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

I Luossavaara rektorsområde finns en rektor med ansvar för F-9, skolbarnsomsorg samt förskolorna Bullerbyn, Gruvarbetaren och Lokeldaren.

Skolan hade under några år täta rektorsbyten. Nuvarande rektor har arbetat inom rektorsområdet de senaste två åren. Skolans ledningsgrupp består av samordnarna från respektive arbetslag och de träffas en gång per månad. Rektorn har också möten varje vecka med en samordnare som representerar förskolorna. För övrigt finns rektorn tillgänglig via intranätet "Group Wise" och via telefon.

Inspektionen visar att rektorn är känd av eleverna samt tillgänglig för personalen. Rektorn deltar sällan i den praktiska verksamheten. Vid inspektionen framkommer att rektorn är förtrogen med verksamheten och att den pedagogiska verksamheten till stor del styrs av lärarna själva.

Rektorsrådets kvalitetsredovisning utgår i huvudsak från arbetslagens beskrivningar och bedömningar av olika mål och processer i verksamheten. Rektorn har sedan sammanställt de olika arbetslagens redovisningar. I sina kvalitetsredovisningar år 2003 har varje arbetslag inom F-9 ställt upp mål inom områdena "Demokrati och inflytande" samt "Lärande". Inom dessa områden har arbetet med värderingar och attityder, värdegrund, elevers ansvar och inflytande, barn i behov av stöd samt matematik utgjort utvecklingsområden under år 2003. Vid inspektionen framkommer att elevernas och föräldrarnas delaktighet i kvalitetsarbetet är begränsad.

Inspektionen visar att kvalitetsredovisningen för skolan beskriver och bedömer ett antal av de nationella målen för verksamheten. Redovisningen utgår från enskilda arbetslag som redovisar olika utvalda delmål. I utvärderingen gör personalen i varje arbetslag reflektioner utifrån läsårets arbete och de delmål som finns uppställda

Skolan har inte utarbetat någon arbetsplan för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen. I enlighet med kvalitetsarbetet i kommunen anses kvalitetsredovisningen också utgöra arbetsplan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning, ledning och kvalitetsarbete inom Luossavaara skola i de flesta avseenden är av godtagbar kvalitet.

Inspektörerna bedömer att skolan behöver förbättra sitt kvalitetsarbete där även elever och föräldrar kan bli mer delaktiga. Skolan kan särskilt utveckla flera metoder för att följa upp och utvärdera sin verksamhet samt utveckla arbetet med hur resultaten analyseras. Skolan bör tydliggöra skillnaden mellan arbetsplan och kvalitetsredovisning samt dessa dokumenters syften och förhållande till varandra.

Vidare bör rektorn för Luossavaara skola ta ett tydligt ledningsansvar för den pedagogiska utvecklingen vid skolan.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Information om skolans verksamhet får föräldrarna genom "Luossarådet", föräldramöten, månadsbrev, veckobrev, via e-post, utvecklingssamtal och direktkontakt med personalen. Föräldrarna uppger att de är nöjda med den information som de får angående skolans verksamhet.

Inför språkvalet får eleverna i årskurs 6 pröva på språken tyska och spanska. Information om vilka språk som går att välja lämnas av studie- och yrkesvägledaren, lärare och rektorn vid föräldramöte. Elev och förälder gör sedan ett val skriftligen.

Inom ramen för elevens val har de yngre eleverna möjlighet att göra egna val som att väva, bygga och rita. För de något äldre eleverna finns valmöjligheter främst inom de teoretiska ämnernas ram. Elevens val bedrivs i perioder under

läsåret. Eleverna i årskurserna 7-9 ges möjlighet att göra ett val per termin av olika fördjupningskurser som exempelvis friluftsliv, bild, textil och teknik.

Simundervisning ges till eleverna i årskurs 2-6 en gång varannan vecka och i årskurserna 7-9 får eleverna bada i perioder. Vid inspektionen framkommer att 97 procent av eleverna kan simma.

Vid friluftsdagar erbjuds kostnadsfria alternativ parallellt med aktiviteter där en avgift tas för exempelvis liftkort vid slalomåkning. Vid inspektionen framkommer att förfaringssättet är förankrat bland föräldrarna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning inom Luossavaara skola är god.

Inspektörerna bedömer dock att skolan bör utveckla elevens val så att de äldre eleverna erbjuds ett bredare urval av ämnen.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Eleverna vid Luossavaara skola har god tillgång till vuxenstöd i lärandet, både till antal och generellt avseende kompetens i de teoretiska ämnena. Det råder viss brist på lärare med praktisk-estetisk inriktning. Personalomsättningen har stabiliserats och är idag låg. Inspektionen visar att eleverna i allmänhet har god tillgång till läromedel som är lämpade för verksamheten.

Förutom den gemensamma kompetensutveckling som kommunen anordnar har skolans arbetslag egna medel för sin kompetensutveckling. Vid inspektionen framkommer att resurserna för kompetensutveckling under den senaste tiden har minskat och möjligheten till individuell kompetensutveckling är begränsad. Exempelvis kunde rektorsområdet endast bereda ett begränsat antal personer möjlighet att delta vid 2004 års Matematikbiennal. Inom Luossavaara rektorsområde pågår ett utvecklingsarbete i ett 1-16 års perspektiv inom ämnet matematik i syfte att arbeta fram den röda tråden.

Inspektionen visar att verksamheten för de yngre eleverna delvis bedrivs i trånga lokaler. Exempelvis saknar de yngre eleverna möjlighet till avskildhet och vissa arbetsutrymmen utgör även genomgångsrum. För skolbarnsomsorgens verksamhet har bland annat trånga utrymmen lett till daglig utevistelse. Inspektionen visar att föräldrar och personal är positiva till att eleverna varje dag har verksamhet utomhus. För de äldre eleverna finns behov av fler gruppum för genomförandet av det pedagogiska arbetet.

Luossavaara skola har ett skolbibliotek och ett mediatek vars utrymmen är bemannade vissa timmar under veckan. Inspektionen visar att klasser har inbokad tid i biblioteket.

Skolans inriktning är att i resursfördelningen prioritera utbildningen för de yngre eleverna. Resursfördelningen utgår från en bedömning som lärarna i arbetslagen gör och av speciallärarens underlag. I miniteamet förs diskussioner om prioritering av elevernas olika behov av stödåtgärder. Inspektionen visar att rektorn har god kännedom om rektorsområdets olika behov av resurser.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Luossavaara skola har goda förutsättningar att nå de mål som anges i läroplanen och kursplanerna.

Inspektörerna bedömer dock att skolan bör förbättra sitt arbete med att ge personalen den kompetensutveckling som krävs.

Vidare kan skolan förbättra de lokalmässiga förutsättningarna för sin pedagogiska verksamhet.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Luossavaara skola övergripande är av god kvalitet. Skolan arbetar medvetet och tydligt med normer och värden med en viss betoning på elevernas inflytande och delaktighet. Vidare arbetar skolan i ett 1-16 års perspektiv med en tydlig inriktning i att stärka elevernas kunskaper i matematik.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- elevernas uppfattning om vikten av att kunna påverka och bestämma,
- kunskapsresultaten och framförallt pojkarnas resultat,
- handlingsprogrammet mot kränkande behandling,
- hur skolan följer elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen samt hur den tydliggörs för elever och föräldrar,
- arbetet med åtgärdsprogram,
- kvalitetsarbetet och särskilt tydliggöra skillnaden mellan arbetsplan och kvalitetsredovisning samt dessa dokumenters syften och förhållande till varandra,
- ledningsansvaret för den pedagogiska utvecklingen,
- elevens val så att de äldre eleverna erbjuds ett bredare urval samt
- personalens kompetensutveckling.

Datum	Ort
2005-01-13	Umeå

Solweig Bäckman
Veronica Bonivart